

POLSKA W ONZ
60 lat międzynarodowej solidarności

POLAND IN THE UN
60 years of international solidarity

The sixtieth anniversary this year of the founding of the United Nations Organisation offers an opportunity to affirm the universal values enshrined in the UN Charter, particularly those of human dignity and human rights, freedom from want, fear and war.

Global problems, especially armed conflicts and humanitarian crises around the world, underscore the importance of the key tasks facing the UN: maintenance of international peace and security, fostering of friendly relations between states, furthering of socio-economic development, promotion of respect for human rights and fundamental freedoms.

The Organisation has avoided the fate of its predecessor – the League of Nations – and remains the pillar of international order. However, in the face of the new threats and challenges, it needs to embark on a path of reforms.

Poland, as a founding member of the UN and a country of successful political transformations, can play a special role in the debate on the future of the Organisation. The initiative of a New Political Act for the United Nations in the 21st century, put forward at the 57th session of the General Assembly, is our own contribution to this discussion. The Polish proposal in essence calls for adapting the mandate and mechanisms of the UN to the contemporary international reality, by augmenting and updating of the UN Charter.

Poland has many significant achievements to its credit in the sixty years of UN history. It was elected on five occasions to the seat of non-permanent member of the Security Council, and since 1973 it has been active in peacekeeping operations conducted under the auspices of the Organisation. We have initiated several conventions of particular relevance to international law and the needs of

Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski
Aleksander Kwaśniewski, President of the Republic of Poland

Od powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych minęło 60 lat. Jest to dobra sposobność do przypomnienia i potwierdzenia odzwierciedlonych w Karcie NZ uniwersalnych wartości, szczególnie godności i praw człowieka oraz wolności od niedostatku, strachu i wojny.

Problemy globalne, a zwłaszcza konflikty zbrojne i kryzysy humanitarne w różnych rejonach świata, zwiększają znaczenie głównych zadań ONZ, jakimi są utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, popieranie przyjaznych stosunków między narodami, wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego, promowanie przestrzegania praw człowieka i podstawowych wartości. Organizacja, która nie podzieliła losu swojej poprzedniczki Ligi Narodów i wciąż pozostaje filarem porządku międzynarodowego,

w obliczu nowych wyzwań i współczesnych zagrożeń potrzebuje wejścia na drogę zmian.

Polska jako członek-założyciel NZ, a zarazem kraj sukcesu transformacji ustrojowo-politycznej, może odegrać szczególną rolę w debacie nad przyszłością Organizacji. Zgłoszona na pięćdziesiątej siódmej sesji Zgromadzenia Ogólnego inicjatywa Nowego Aktu Politycznego Narodów Zjednoczonych na XXI wiek to nasz autorski wkład do tej dyskusji. Istotą polskiej propozycji jest przystosowanie mandatu i mechanizmów Organizacji do obecnej rzeczywistości międzynarodowej, poprzez uzupełnienie i współczesnienie zapisów Karty NZ.

W sześćdziesięcioletniej historii ONZ Polska może się poszczycić wieloma znaczącymi osiągnięciami. Pięciokrotnie wybierana na niestałego członka Rady Bezpieczeństwa, od 1973 roku bierze regularny udział w operacjach pokojowych pod egidą Organizacji. Zainicjowaliśmy szereg konwencji, znaczących z punktu widzenia prawa i potrzeb społeczności międzynarodowej – Konwencję o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości (1968), Konwencję o ochronie praw dziecka (1990), Konwencję o zwalczaniu międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (2000). Od 1959 roku aktywnie uczestniczymy w pracach Komitetu Rozbrojeniowego.

Program obchodów rocznicy powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych, nad którymi objąłem honorowy patronat, ma odzwierciedlać ważną rolę ONZ w polskiej polityce zagranicznej. Szczególne wydarzenie obchodów to uroczysty koncert, będący odtworzeniem recitalu Artura Rubinsteina – wybitnego pol-

the international community – including the Convention on the Non-Applicability of Statutory Limitations to War Crimes and Crimes against Humanity (1968), Convention on the Rights of the Child (1990), and Convention Against Transnational Organised Crime (2000). Since 1959 we have taken active part in the Disarmament Committee.

The agenda of the UN anniversary celebrations, over which I have assumed honorary patronage, is intended to showcase the importance of the UN in Polish foreign policy. As a special highlight of the celebrations, a piano concerto will be held, replicating the performance given by Arthur Rubinstein, the renowned Polish pianist, who symbolically represented our country at the founding conference of the UN in San Francisco.

The sixtieth anniversary of the founding of the United Nations Organisation is also an opportunity to pay tribute to all those who gave their lives while fulfilling the aims and principles of the UN Charter in the course of peacekeeping, stabilisation and humanitarian missions. They include sixty six Poles. The sacrifice they made compels us to strive for full observance of the universal values. The anniversary should make the new generation aware of the tasks and opportunities that are opening before the United Nations in the 21st century.

President of the Republic of Poland
Aleksander Kwaśniewski

Wizyta Sekretarza Generalnego ONZ Kofiego Annana w Polsce, Warszawa 27–28 czerwca 2000 r.
Visit of the UN Secretary General Kofi Annan in Poland, Warsaw 27–28 June 2000

skiego pianisty, symbolicznie reprezentującego nasz kraj na konferencji założycielskiej ONZ w San Francisco.

Sześćdziesiąta rocznica powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych to również okazja do uczczenia pamięci wszystkich tych, którzy oddali swoje życie realizując cele i zasady Karty NZ podczas operacji pokojowych, misji stabilizacyjnych i humanitarnych. Było wśród nich sześćdziesięciu sześciu Polaków. Ofiara ich życia zobowiązuje nas do działania na rzecz pełnego poszanowania uniwersalnych wartości. Obchody 60-tej rocznicy powołania do życia Organizacji powinny przybliżyć nowemu pokoleniu zadania i szanse, jakie otwierają się przed Narodami Zjednoczonymi w XXI wieku.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Aleksander Kwaśniewski

Introduction

The United Nations Organisation remains the only universal forum for dialogue between representatives of different nations and cultures. It is a venue for discussion between industrialised and underdeveloped countries. It bears a special responsibility for world security. It is also a centre of analyses on economic and social development. The collapse of the old Cold-War order gave the international community an unrivalled opportunity to remodel the foundations of a system of the cooperation reinforced also with regional initiatives. This assertion has not lost its validity even in a situation of so-called new threats that have changed the way in which Member States perceive the international environment.

The Millennium Declaration adopted in 2000 sets out the values, which are to shape international relations in the new century. The parties to the declaration – UN Member States – have included among them freedom, equality, solidarity,

tolerance, concern for the environment and shared responsibility.

Poland's role in the UN in a historic and contemporary context reflects the continued relevance of these principles. Poland, though it was a key member of the anti-Nazi coalition and the first victim of Germany's aggression, did not take part in the founding conference convened in San Francisco (April 25th – June 26th 1945). That was caused by the growing differences between the major powers, and particularly – the issue of recognition of Poland's communist authorities, which lacked democratic legitimacy. But Poland was not forgotten at the conference. The great Polish-born pianist, Arthur Rubinstein, preceded his concert at San Francisco Opera House with the words: "I miss the flag of Poland for which this cruel war was fought... I shall now play the Polish national anthem", and did so – to a standing ovation.

While no representative of the Polish government was present at the founding conference, Poland's contribution to the

Szefowie państw i rządów podczas Szczytu Milenijnego 2000
The heads of states and governments at the Millennium Summit 2000

Wprowadzenie

Organizacja Narodów Zjednoczonych pozostaje jedynym powszechnym forum dialogu pomiędzy przedstawicielami narodów i kultur. Jest płaszczyzną dla dyskusji krajów uprzemysłowionych z krajami słabiej rozwiniętymi. Poności szczególną odpowiedzialność w dziedzinie bezpieczeństwa światowego. Jest ośrodkiem analiz rozwoju gospodarczego i społecznego. Upadek porządku zimnowojennego dał społeczności międzynarodowej niepowtarzalną szansę przebudowy fundamentów systemu współpracy, wspartego także inicjatywami regionalnymi. Stwierdzenie to zachowuje swoją aktualność także obecnie, w sytuacji, gdy pojawianie się tzw. nowych zagrożeń znacząco zmieniło sposób postrzegania środowiska międzynarodowego przez państwa członkowskie.

Przyjęta w 2000 roku Deklaracja Milenijna wymienia wartości, mające stanowić podstawę kształtowania stosunków międzynarodowych w nowym stuleciu. Strony

Deklaracji – państwa członkowskie ONZ – zaliczyły do nich: wolność, równość, solidarność, tolerancję, dbałość

Konferencja założycielska ONZ
w San Francisco 1945 r.
UN founding conference in San Francisco 1945

o środowisko oraz wspólną odpowiedzialność.

Rola Polski w ONZ w ujęciu zarówno historycznym, jak i współcześnie odzwierciedla aktualność tych zasad. Polska, choć była jednym z kluczowych uczestników koalicji antyhitlerowskiej i pierwszą ofiarą napaści nazistowskich Niemiec, nie brała udziału w konferencji założycielskiej w San Francisco (25 kwietnia – 26 czerwca 1945 roku). Zdecydowały o tym narastające już wówczas rozbieżności wśród mocarstw, a w tym przypadku problem uznania komunistycznych władz Polski, którym brakowało legitymizacji na podstawie wolnych wyborów. Nie oznacza to, że na konferencji o Polsce zapomniano. Wybitny pianista pol-

Artur Rubinstein – wybitny polski pianista
Artur Rubinstein – a renowned Polish pianist

skiego pochodzenia, Artur Rubinstein, swój koncert w sali opery w San Francisco poprzedził słowami: „W tej sali, w której zebrały się wielkie narody, aby uczynić ten świat lepszym, nie widzę flagi Polski, za którą toczono tę okrutną wojnę”, i dodał: „A więc teraz zagram polski hymn narodowy”.

victory over fascism was recognised through its inclusion among the “original Members” due to a suitable formulation of Article 3 of the UN Charter. Poland signed the Charter on October 15th 1945, ratifying it the following day. In a statement on that occasion, the government of Poland committed itself to cooperation with the UN, emphasizing the significance of the emerging system of collective security, inviolability of state frontiers and democratic principles. Throughout the 60 years of its United Nations membership, Poland has – to the best of its ability – actively implemented the UN goals and principles.

During the Cold War, Poland focused at the UN on the promotion of peace and security, development of friendly relations between nations, their equality and self-determination, as well as support

Sekretarz Generalny ONZ Kofi Annan podczas obrad Światowego Forum Demokracji, Warszawa 25–27 czerwca 2000 r.
The UN Secretary General Kofi Annan during the World Forum on Democracy, 25–27 June 2000 Warsaw

for economic, cultural and social advancement. The universal nature of the UN made it a unique forum for the comprehensive presentation of contradictory viewpoints and promotion of original initiatives. Despite its member-

ship of the Eastern Bloc of communist countries, Poland endeavoured to demonstrate a degree of independence at the UN. For example, in November 1956, the Polish delegation abstained during the vote on a resolution condemning the Soviet intervention in Hungary, while the other communist countries opposed the resolution.

Polish foreign policy has consistently emphasized the need for strengthening the role of international law in international relations. That reflects recognition of the significance of international organizations in general. Poland has always attached fundamental importance to the normative and codifying function of the UN. Accordingly, it delegated its finest international law specialists to work at the UN. They participated actively in the work of the Organisation, particularly the International Law Commission. They took part in framing treaty law, human rights, diplomatic and consular law, the law of the sea and outer space, commercial law, the principles of peaceful coexistence and others. Poland, as the only country besides the great powers, had continuous representation at the International Court of Justice, with Bohdan Winiarski serving there from 1946–1967, and Manfred Lachs – from 1967 to 1993.

For much of its time as a UN member, Poland was one of the communist countries. Today, it looks at the Organisation from another perspective – that of a democratic state devoted to full implementation of all the values that the UN was set up to defend. Speaking in 1990 at the 45th Session of the General Assembly, Polish Minister of Foreign Affairs Krzysztof Skubiszewski said: “Poles as a nation and Poland as a state are sovereign once more. We are now

Mimo nieobecności przedstawicieli polskiego rządu na konferencji założycielskiej, w uznaniu wkładu w zwycięstwo nad faszyzmem Polskę zaliczono do grona członków pierwotnych organizacji, dostosowując odpowiednio brzmienie art. 3 Karty Narodów Zjednoczonych. Polska podpisała ją 15 października 1945 roku i ratyfikowała następnego dnia. W oświadczeniu Rząd Polski wyraził gotowość do współdziałania z ONZ, podkreślając znaczenie powstającego systemu bezpieczeństwa zbiorowego, zasad nienaruszalności granic oraz oparcia ustrojów państw na zasadach demokratycznych. W ciągu 60 lat jako członek Organizacji Narodów Zjednoczonych Polska aktywnie realizowała cele i zasady ONZ, stosownie do możliwości i okoliczności.

W okresie zimnej wojny za kluczowe elementy polskiego stanowiska prezentowanego na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych należy uznać: promowanie zasad utrzymania pokoju i bezpieczeństwa, rozwijanie przyjaznych stosunków między narodami, równouprawnienie i prawo do samostanowienia narodów, popieranie rozwoju gospodarczego, kulturalnego oraz postępu społecznego narodów. Powszechny charakter ONZ sprawiał, iż było to jedyne forum umożliwiające wszechstronną prezentację poglądów oraz promowanie własnych oryginalnych inicjatyw. Mimo przynależności do tzw. bloku wschodniego, zrzeszającego państwa komunistyczne, na forum ONZ Polska starała się wykazywać również samodzielność. Na przykład w listopadzie 1956 roku polska delegacja wstrzymała się od głosu w sprawie rezolucji potępiającej radziecką interwencję na Węgrzech, podczas gdy inne państwa bloku komunistycznego głosowały przeciwko.

Trwałą zasadą polskiej polityki zagranicznej było i jest przekonanie o potrzebie ciągłego wzmacniania prawa międzynarodowego w stosunkach międzynarodowych. Wiąże się z tym również uznawanie znaczącej roli instytucji międzynarodowych. Funkcja normotwórcza i kodyfikacyjna ONZ miała dla Polski zawsze podstawowe znaczenie. Polska delegowała do pracy w organach ONZ najwybitniejszych specjalistów w dziedzinie prawa międzynarodowego. Uczestniczy-

MTS, Haga, Holandia
International Court of Justice, The Hague, the Netherlands

li oni aktywnie w pracach Organizacji, zwłaszcza w Komisji Prawa Międzynarodowego. Brali udział w kształtowaniu prawa traktatów, praw człowieka, prawa dyplomatycznego i konsularnego, prawa morza i kosmicznego, prawa handlowego, kodyfikowaniu zasad pokojowego współistnienia i innych dziedzin. Polska, jako jedyne kraj poza wielkimi mocarstwami, miała nieprzerwanie przedstawiciela w Międzynarodowym Trybunale Sprawiedliwości – Bohdana Winiarskiego w latach 1946–1967 i Manfreda Lachs w latach 1967–1993.

Przez długie lata członkostwa w ONZ Polska należała do grona państw komunistycznych. Obecnie patrzy na Organizację z innej perspektywy – z perspektywy państwa demokratycznego i aktywnie

speaking with our own voice and have once again taken the future into our own hands”.

One of the principles guiding Polish foreign policy is accountability for the fulfilment of any assumed commitments. It finds reflection in the strategic documents underpinning Polish foreign policy, including the National Security Strategy of the Republic of Poland of July 2003. Especially today, when new challenges are appearing, negative consequences of globalisation need to be addressed, and states are increasingly interdependent – it is of new importance that there be a real-life embodiment of the idea of an effective, universal organisation whose Members are guided by the principles of responsibility and solidarity.

Si vis pacem, para solidaritatem

During general debate at the UN General Assembly in September 2000, Polish Minister of Foreign Affairs Władysław Bartoszewski emphasized that if the international community wanted peace, it would have to be directed by the

Patrol saperów PKW SFOR w Bośni i Hercegowinie
Sapper's patrol, Polish Military Contingent, SFOR, Bosnia and Herzegovina

principle of solidarity. The United Nations Organisation is the only international institution which can present comprehensive, effective and lasting solutions to the problems posed by globalisation, internal conflicts, threat of WMD proliferation, trans-frontier terrorism and organised crime. However, success of the Organisation depends on the collaboration of its Member States.

In its activity at the UN, Poland has always attached particular significance to confidence-building measures, disarmament and arms control. From 1959 onward, Poland participated together with 9 other countries in the work of the Disarmament Committee, transformed into the Disarmament Conference in 1984. Representatives of the Republic of Poland have played an active part in the work of the General Assembly's First Committee. They have negotiated the content of many legal instruments, including the Nuclear Non-Proliferation Treaty (NPT) and the universal Conventions on Chemical Weapons, and on Biological and Toxin Weapons. For several years now, Poland has been negotiating a resolution on the implementation of the Chemical Weapons Convention (CWC), to be adopted by consensus at the 1st committee. These instruments have assumed particular importance in the new century, with a number of states still possessing weapons of mass destruction and their delivery systems. As a medium-sized state that has renounced atomic weapons and other kinds of WMD, Poland is an intercessor of their non-proliferation, and –ultimately – of their elimination. It also favours transparency as regards conventional weapons, since that serves mutual confidence between states.

angażującego się w działania na rzecz pełnej realizacji wszystkich wartości, dla których obrony ONZ została powołana. Polski minister spraw zagranicznych Krzysztof Skubiszewski przemawiając w 1990 roku na 45. Sesji Zgromadzenia Ogólnego powiedział, iż „Polacy jako naród i Polska jako państwo znowu stali się suwerenni. Mówimy obecnie swoim własnym głosem i wzięliśmy ponownie naszą przyszłość w swoje ręce”.

Jedną z zasad, którą Polska kieruje się w polityce zagranicznej, jest zasada odpowiedzialności za realizację przyjętych zobowiązań. Znajduje to także odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych polskiej polityki zagranicznej, m.in. w Strategii Bezpieczeństwa RP z lipca 2003 roku. Zwłaszcza obecnie, w sytuacji pojawienia się nowych wyzwań i zmagañ z negatywnymi skutkami globalizacji i wzrastającej współzależności państw rzeczywiste wdrożenie idei skutecznej organizacji uniwersalnej, której członkowie kierują się zasadami odpowiedzialności i solidarności, nabiera nowego znaczenia.

Si vis pacem, para solidaritatem

W trakcie debaty generalnej w Zgromadzeniu Ogólnym ONZ we wrześniu 2000 r. polski minister spraw zagranicznych, Władysław Bartoszewski, podkreślił, iż wspólnota międzynarodowa – jeśli pragnie pokoju – musi kierować się zasadą solidarności. Organizacja Narodów Zjednoczonych jest jedyną instytucją międzynarodową mogącą przedstawić całościowe, skuteczne i trwałe rozwiązania problemów, jakie stawiają przed nami wyzwania związane z procesami globalizacji, nowym wewnątrzpaństwowym charakterem konfliktów, realną groźbą proliferacji broni masowej zagła-

dy, transgranicznym terroryzmem i przestępczością zorganizowaną. Sukces organizacji zależy jednak od współdziałania państw członkowskich.

W ramach swojej aktywności na forum ONZ Polska szczególną rolę przywiązywała zawsze do środków budowy zaufania, rozbrojenia i kontroli zbrojeń. Od 1959 roku Polska uczestniczyła, wraz z 9 innymi państwami, w Komitecie Rozbrojeniowym, który w 1984 roku przekształcił się w Konferencję Rozbrojeniową. Przedstawiciele RP brali i biorą aktywny udział w pracach I Komitetu Zgromadzenia Ogólnego. Negocjowali oni treść wielu aktów prawnych, m.in. *Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej* (NPT) oraz uniwersalnych konwencji o zakazie broni chemicznej i biologicznej. Od kilku lat w I Komitecie Polska prowadzi negocjacje nad rezolucją ws. implementacji Konwencji o zakazie broni chemicznej CWC, która

przyjmowana jest przez konsensus. Instrumenty te nabrały szczególnego znaczenia w nowym stuleciu, w sytuacji gdy szereg państw nadal posiada broń masowego rażenia, jak i zdolność do jej przenoszenia – rakiety balistyczne. Jako państwo o średniej wielkości, które wyrzekło się broni jądrowej i innych broni masowego raże-

Posterunek PKW KFOR, Kosovo
Military post, Polish Military Contingent, KFOR, Kosovo

1957 has a particular place in the annals of Polish multilateral diplomacy. It was then, at the 12th session of the General Assembly, that Polish Minister of Foreign Affairs Adam Rapacki unveiled a plan for a nuclear-free zone in Central Europe. Though that proposal did not win widespread support, it became the model for similar solutions subsequently adopted in both Latin America and South Pacific. In 1964, Poland proposed the convening of an international conference to discuss security and cooperation in Europe. This bore fruit, if only a number of years later, with the organizing of the 1975 Helsinki Conference on Security and Cooperation in Europe.

Countering the proliferation of WMDs has been among Polish security priorities before and after the systemic changes of 1989. In his 2002 foreign policy address in Polish parliament, Minister W. Cimoszewicz stressed: "The threat of using weapons of mass destruction renders an additional dimension to the fight for non-proliferation of these weapons, prohibition of their production and finally the obligation to destroy them. Biological and bacteriological weapons should be completely eliminated." Thus, Poland has continued its efforts to restrict the proliferation of WMDs and ballistic delivery systems. It has established contacts with states outside the control regimes, encouraged new members to join them – advocating their full use in combating terrorism.

Posterunek kontrolny, PKW UNDOF, Wzgórze Golan
Check point, Polish Military Contingent, UNDOF, the Golan Heights

Poland's security priorities include the participation of Polish military and police forces in UN operations based on Security Council mandates, or pursuit of UN goals in other ways. Peacekeeping operations remain the main instrument of dealing with crisis situations. Polish soldiers and observers have served in Asia, Africa, Latin America and Europe. Poland's involvement in such operations has been maintained at a high level since 1973. The first mission in which Poles took part was the UN Emergency Force (UNEF II) in the Sinai Peninsula.

Since 1989, Poland has steadily increased the quality and quantity of its engagement in peacekeeping operations. In 1994, it was the seventh-largest contributor of Blue Helmets, while in 1998 it was first among the Member States, assigning 985 soldiers, 48 police officers and 21 observers to different operations. Overall, more than 52,000 members of the Polish armed forces

Polonia jest zdecydowanym rzeczniczką ich nierozprzestrzeniania i – docelowo – eliminacji. Opowiada się także za przejrzystością w dziedzinie uzbrojenia konwencjonalnego, służącą budowaniu i umacnianiu wzajemnemu zaufaniu państw.

Do annałów polskiej dyplomacji wielostronnej przeszedł rok 1957, kiedy to na 12 sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ polski minister spraw zagranicznych, Adam Rapacki, przedstawił plan ustanowienia w Europie Środkowej strefy bezatomowej. Propozycja ta, choć nie uzyskała powszechnego poparcia, stała się modelem rozwiązań przyjętych później w Ameryce Łacińskiej i na Południowym Pacyfiku. Z kolei w 1964 roku na forum ONZ Polska zaproponowała zwołanie konferencji międzynarodowej w celu omówienia kluczowych problemów bezpieczeństwa i współpracy w Europie. Choć po latach, zaowocowało to jednak zorganizowaniem w 1975 roku w Helsinkach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Przeciwdziałanie proliferacji broni masowego rażenia należało do tych priorytetów w dziedzinie polityki bezpieczeństwa, które nie zmieniły się także po roku 1989. W swoim exposé z 2002 roku, wygłoszonym w Sejmie minister spraw

Oficerowie misji UNOMIG podczas wizyty w abchaskiej wsi, marzec 2004 r.
Patrol officers for UNOMIG visiting a village in Abkhazia, March 2004

zagranicznych, W. Cimoszewicz, podkreślił, iż „groźba, jaką jest możliwość wykorzystania broni masowego rażenia nadaje nowy wymiar walce o nierozprzestrzenianie tych broni, o zakaz ich produkcji, wreszcie o obowiązek ich zniszczenia. Broń chemiczna i bakteriologiczna powinny być całkowicie zlikwidowane”. Polska kontynuuje zatem działania na rzecz ograniczania proliferacji broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia, nawiązywania kontaktów z państwami pozostającymi poza reżimami kontrolnymi, przyjmowania do nich nowych członków i pełnego ich wykorzystania na potrzeby walki z terroryzmem.

Do stałych priorytetów polskiej polityki bezpieczeństwa należy także udział polskich sił wojskowych i policyjnych w operacjach ONZ wykonywanych na podstawie mandatu udzielonego przez Radę Bezpieczeństwa lub w inny sposób na rzecz realizacji celów ONZ. Operacje pokojowe pozostają głównym instrumentem w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych. Polscy żołnierze i obserwatorzy wypełniali postawione im zadania na kontynentach Azji, Afryki, Ameryki Łacińskiej i Europy. Wysoki stopień zaangażowania Polski w tym zakresie utrzymywany jest nieprzerwanie od 1973 roku. Pierwszą misją, w której uczestniczyli Polacy były Doraźne Siły Pokojowe ONZ (UNEF II) na Półwyspie Synaju.

Od 1989 r. Polska stopniowo zwiększała ilościowy, jak i jakościowy udział w operacjach pokojowych. W 1994 roku znalazła się ona na 7 miejscu pod względem liczebności wysyłanych „błękitnych hełmów”, a w 1998 roku na pierwszej pozycji wśród państw członkowskich, oddelegowując na potrzeby operacji 985 żołnierzy, 48 policjantów oraz 21 obserwatorów. Ogólnie w operacjach i misjach

Rada Bezpieczeństwa ONZ
UN Security Council

and 1200 police officers have now taken part in UN operations and peace missions.

Supporting peace – building and conflict – containment has been among the main tasks of the Polish soldiers participating in such operations. Usually, UN mission mandates also provide for humanitarian aid, demobilization of the armed forces of the parties to a conflict, mine clearance, reintegration of former members of local armed forces into their communities and efforts to ensure that human rights are upheld and respected in regions of instability. The many years of experience gained in all these areas have allowed for the development of specialist personnel within the Polish armed forces. As a result, Polish contingents assigned to peace missions get high marks not only from international organisations, but also the host states. In consequence, Poland is regularly invited to participate in missions of this kind.

In recognition of its contributions to international security, Poland has on five occasions served as a non-permanent member of the Security Council: first in the years 1946–7 and most recently in 1996–7. The Polish delegation focused on the prevention and limiting the negative effects of armed conflicts through protection of civilians, observance of international humanitarian law and respect for human rights. Moreover, Poland has attached considerable importance to the principles governing peace operations and post-conflict reconstruction. Poland has also participated in Security Council reforms designed to streamline the Council's work and make it more transparent. Encouragement of closer cooperation between the Security Council and regional organisations has been a further goal.

Today, it is a matter of prime importance for Poland that the UN's

pokoju ONZ i innych udział wzięło ponad 52 tys. polskich żołnierzy oraz ok. 1,2 tys. policjantów.

Do zadań polskich żołnierzy uczestniczących w tych operacjach należało przede wszystkim wspomaganie działań pokojowych oraz przeciwdziałanie eskalacji konfliktów. Mandat misji ONZ obejmował także zwyczajowo takie akcje jak: pomoc humanitarna, demobilizacja sił zbrojnych stron konfliktu, rozminowywanie terenu, reintegracja byłych członków sił zbrojnych ze strukturami społecznymi oraz zapewnienie przestrzegania praw człowieka w regionie niestabilności. Wieloletnie doświadczenia w tym zakresie pozwoliły na wykształcenie w polskim wojsku odpowiednich, fachowych kadr. Polskie kontyngenty w misjach pokojowych były i są bardzo dobrze oceniane zarówno przez organizacje międzynarodowe, jak i państwa przyjmujące. Miało to wpływ na wielokrotnie zapraszanie Polski do wzięcia udziału w tego rodzaju misjach.

W uznaniu wkładu w działania na rzecz w bezpieczeństwa międzynarodowego Polska była pięciokrotnie wybierana niestałym członkiem Rady Bezpieczeństwa. Po raz pierwszy w latach 1946–1947, a ostatni w latach 1996–1997. Do priorytetów polskiej delegacji należało przede wszystkim: zapobieganie i ograniczanie negatywnych skutków konfliktów zbrojnych poprzez zapewnienie ochrony humanitarnej ludności, przestrzeganie między-

narodowego prawa humanitarnego oraz praw człowieka. Ponadto dużą wagę Polska przywiązywała do kwestii zasad funkcjonowania operacji pokojowych oraz odbudowy krajów po konfliktach. Polska uczestniczyła także w procesach reform funkcjonowania Rady Bezpieczeństwa, co miało na celu jej usprawnienie i zwiększenie przejrzystości jej prac. Polska starała się także promować bliższą współpracę pomiędzy Radą Bezpieczeństwa a organizacjami regionalnymi.

Priorytetowe dla Polski znaczenie ma obecnie zaangażowanie środków i potencjału ONZ do walki z nowymi zagrożeniami, zwłaszcza do walki z terroryzmem i proliferacją broni masowego rażenia. Pierwszym krokiem w tym zakresie powinna być uniwersalizacja przyjmowanych na forum ONZ rezolucji i konwencji.

Współczesne zagrożenia są ze sobą powiązane. Dotyczy to między innymi przestępczości zorganizowanej. Na 51. Sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ

Polscy żołnierze w misji KFOR, Kosovo
Polish soldiers in KFOR forces, Kosovo

potential be committed to the fight against new threats, most notably terrorism and the proliferation of the Weapons of Mass Destruction. The universalisation of UN resolutions and conventions should be the first step in these efforts.

It should be underlined that there is a correlation between contemporary threats. One of many examples it's organized crime. At the 51st Session of the UN General Assembly meeting in 1995, the President of Poland presented a draft convention on combating international organized crime. The General Assembly adopted the convention on November 15th 2000. It was opened for signature at the Palermo Conference of December 12th 2000.

Human rights

The collapse of the old bipolar system generated optimistic expectations that rapidly were verified, leading to more realistic assessment of the situation. There reappeared various conflicts- primarily internal – that had earlier been suppressed by the competing superpowers. The cruelty and intensity of these conflicts has surprised and shocked an unprepared international community. In many cases, they were accompanied by collapse of state institutions and widespread violations of human rights. It emerged that casualties among the civilian population were no longer a side effect of war, but an intentional goal. The problem of refugees has become a profound challenge. Some 180 million people are now thought to be living outside their countries of origin. At the same time, there has been a growing number of attacks on UN civilian and military personnel, necessitating the

elaboration of appropriate security instruments. These include the concept of multifunctional operations designed to ensure durable stability and development. There is a growing interdependence between security, human rights and sustainable development.

The most important Polish human rights initiatives include the 1968 *Convention on the Non-Applicability of Statutory Limitations to War Crimes and Crimes Against Humanity* and the 1990 *Convention on the Rights of the Child*. Poland's contributions to international law in these areas reflected the country's bitter experiences in World War II. However, the 21st century has already shown that both these legal instruments are still relevant today. According to UNICEF estimates, armed hostilities have claimed the lives of 2 million children in the last decade alone, with 6 million wounded or permanently disabled, and 1 million orphaned. The problem of child soldiers remains as pressing as ever.

Poland had ratified most of the conventions of the UN system concerning human rights even before the political and social changes of 1989. It participated in the work of the main UN organs in this area, i.e. the Commission on Human Rights and the Third Committee of the General Assembly. However, at that time, Poland avoided assuming "hard" commitments. Communist countries assigned absolute priority to the principle of non-interference in the internal affairs of states. That principle was invoked when the martial law was imposed in Poland in 1981. In March 1982, the Commission introduced the procedure of "special rapporteur" to investigate violations of

Podpisanie Konwencji o zwalczaniu międzynarodowej przestępczości zorganizowanej
Signature of the Convention Against Transnational Organised Crime

w 1996 r. Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski przedstawił projekt konwencji w zakresie zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej. Zgromadzenie Ogólne przyjęło tekst konwencji 15 listopada 2000 roku. Została ona przedstawiona do podpisu na konferencji w Palermo 12 grudnia 2000 roku.

Prawa człowieka

Upadek systemu dwubiegunowego wytworzył optymistyczne oczekiwania, które, jak szybko się okazało, musiały zostać zweryfikowane realistyczną oceną sytuacji. W różnych sferach globu ujawniły się konflikty, głównie o charakterze wewnętrznym, tłumione wcześniej przez konkurujące ze sobą mocarstwa. Zaskoczyły one nieprzygotowaną wspólnotę międzynarodową swym okrucieństwem i intensywnością. W wielu przypadkach towarzyszył im rozpad instytucji państwa i nagminne łamanie praw człowieka. Okazało się, że straty wśród ludności cywilnej nie są już jedynie produktem

ubocznym wojny, ale rezultatem świadomych ataków przestępców osobom niebiorącym udziału w walce. Poważnym wyzwaniem jest problem uchodźców. Ocenia się, że obecnie ok. 180 mln osób znajduje się poza krajem swego pochodzenia. Jednocześnie rejestruje się coraz więcej ataków na personel cywilny i wojskowy ONZ. Stwarza to potrzebę wykształcenia przez

ONZ nowych, adekwatnych instrumentów w dziedzinie bezpieczeństwa czego efektem jest m.in. koncepcja operacji wielofunkcyjnych, mających za zadanie zapewnienie trwałej stabilności i rozwoju. Rośnie współzależność pomiędzy bezpieczeństwem, zapewnieniem przestrzegania praw człowieka i działaniami na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Do najważniejszych inicjatyw dyplomacji polskiej w zakresie ochrony praw człowieka należy *Konwencja o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości* (1968) oraz *Konwencja o prawach dziecka* (1990). Przekonanie o potrzebie uzupełnienia dorobku prawa międzynarodowego w tych sferach wynikało z doświadczeń II wojny światowej. Jak już pokazał wiek XXI, oba instrumenty prawne zachowują, niestety, swą aktualność także współcześnie. Według obliczeń UNICEF w ciągu ostatniej tylko dekady w działaniach wojennych zginęło 2 mln dzieci, 6 mln zostało rannych lub

human rights by the Polish authorities during the martial-law period. However, when the authorities refused to cooperate with the special rapporteur, the Commission's activity was shown to be inconclusive. In contrast, the use of the complaints procedure by the International Labour Organisation in 1985 resulted in the Polish authorities being found in infringement of trade union freedoms.

The changes triggered in 1989 – and prepared by the earlier activity of the Solidarity movement – led Poland to a far-reaching reassessment of its stance on human rights. The new approach is based on a sense of responsibility and solidarity. Internally, this has meant introduction of the rule of law, with unconditional respect for the rights of the individual. Externally, Poland has strived for the recognition of human rights as the supreme moral foundation of international relations and for their observance around the world.

Tadeusz Mazowiecki – Specjalny Sprawozdawca Komisji ds. Praw Człowieka w Jugosławii
Tadeusz Mazowiecki- Special Rapporteur of the Commission investigating the human rights situation in former Yugoslavia

Poland has rejected a rigid interpretation of Article 2.7 of the United Nations Charter (on non-intervention in matters of domestic jurisdiction), recognizing that human rights are not merely a part of domestic relations, but also an area of legitimate concern to the international community. In the early Nineties, Poland acceded to further international conventions on human rights, consenting to the use of their verification instruments.

Since the beginning of the 1990s, Poland has thrice been elected member of the Human Rights Commission. A Polish representative served as Commission chairperson in 2002. In recent years, Poland has been particularly active in promoting wider application of the idea of good governance in international relations. It has also sponsored initiatives on the protection of the human rights of persons infected with HIV/AIDS, drawing on an integrated national strategy to combat the disease, launched in 1995. A

further Polish priority has been the establishment of effective mechanisms to fight trafficking in human beings.

It is noteworthy that in 1992, a special session of the Commission on Human Rights appointed Tadeusz Mazowiecki, Poland's first post-communist Prime Minister since 1989, to be Special Rapporteur of the Commission investigating the human rights situation in former Yugoslavia. His tasks included investigating the situation in the field, and drafting recommendations on ending the conflict. Mazowiecki ultimate-

trwale upośledzonych, a 1 mln osieroconych. Pałacy jest także nadal problem tzw. dzieci-żołnierzy.

Polska ratyfikowała większość konwencji systemu ONZ dotyczących ochrony praw człowieka jeszcze przed zmianami polityczno-społecznymi roku 1989. Uczestniczyła w pracach najważniejszych organów ONZ zajmujących się tą kwestią, tj. Komisji Praw Człowieka oraz III Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ. W rzeczywistości unikała jednak zaciągania „twardych” zobowiązań. Państwa komunistyczne przyznawały bezwzględny priorytet zasadzie nieingerencji w sprawy wewnętrzne państwa. Znalazło to swoje potwierdzenie w momencie ogłoszenia przez Polskę stanu wojennego w 1981 roku. W marcu 1982 roku Komisja zainicjowała procedurę „specjalnego sprawozdawcy”, który zbadać miał naruszenia praw człowieka przez władze polskie w okresie stanu wojennego. Wobec odrzucenia przez władze możliwości współpracy ze „specjalnym sprawozdawcą”, działania Komisji okazały się bezkonkluzywne. Natomiast uruchomienie procedury skargowej przez Międzynarodową Organizację Pracy doprowadziło do uznania władz PRL w 1985 r. winnymi naruszeń wolności związkowych.

Zmiany po 1989, zapoczątkowane działalnością ruchu Solidarności, doprowadziły do głębokich przewartościowań w stanowisku Polski w kwestii praw człowieka. To nowe podejście oparte było i jest na poczuciu odpowiedzialności i solidarności. W kontekście wewnętrznym oznaczało ono budowanie państwa prawa, w którym bezwzględnie zastosowanie ma zasada poszanowania praw jednostki. W kontekście zewnętrznym natomiast istotą polskiego zaangażowania stało się dążenie do uznania praw czło-

wieka za moralną i naczelną podstawę stosunków międzynarodowych oraz do zapewnienia egzekwowania tych praw w skali światowej.

Polska odrzuciła sztywną interpretację Art. 2 pkt. 7 Karty Narodów Zjednoczonych i uznała, iż prawa człowieka należą nie tylko do sfery stosunków wewnątrzpaństwowych, ale stanowią obszar uzasadnionej troski społeczności międzynarodowej. Na początku lat 90. Polska powzięła zobowiązania w odniesieniu do kolejnych konwencji międzynarodowych w dziedzinie praw człowieka, wyrażając jednocześnie zgodę na stosowanie instrumentów kontrolujących ich implementację.

Od początku lat 90. Polska była trzykrotnie wybierana na członka Komisji Praw Człowieka, a w 2002 roku jej przedstawiciel pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji. W ostatnich latach Polska jest szczególnie aktywna w promowaniu szerszego zastosowania idei dobrego rządzenia w stosunkach międzynarodowych. Przedstawiła również inicjatywy związane z ochroną praw człowieka osób zarażonych wirusem HIV lub chorych na AIDS. W działaniach w tym zakresie Polska opiera się na istniejącej od 1995 roku zintegrowanej narodowej strategii do walki z AIDS. Do polskich priorytetów należy również stworzenie skutecznych mechanizmów do walki z handlem ludźmi.

Warto odnotować, że w 1992 roku zebrana na specjalnej sesji Komisja Praw Człowieka powierzyła pierwszemu po 1989 roku niekomunistycznemu polskiemu premierowi Tadeuszowi Mazowieckiemu funkcję Specjalnego Sprawozdawcy Komisji ds. Praw Człowieka w byłej Jugosławii. Do jego zadań należało badanie sytuacji na miejscu oraz przedstawianie zaleceń, mogących doprowadzić do

ly resigned in protest against the passive attitude of the international community to the unfolding tragedy.

Polish development cooperation

One of the most disturbing phenomena in today's world is the growing development gap between the rich and poor countries. This destabilizes international relations and deepens the divisions in the world community, at the very time when the situation – as never before – calls for it to unite. The United Nations Organisation, having crucially contributed to the process of decolonisation, has always played a major role in directing and coordinating aid to the poor. However, it is also essential in this context to upgrade the effectiveness of the international economic and financial institutions, notably the International Monetary Fund, World Bank and World Trade Organisation.

Poland attaches great importance to helping the less-developed countries through an effective and transparent system of international development assistance. Poland's development cooperation, being an integral part of its foreign policy, aims not only to support all-round development in the assisted countries, but also to stimulate systemic change there, creating solid foundations of democracy, respect for human rights and the rule of law.

The Polish stance is deeply influenced by the fact that the country was itself a recipient of external aid. In the UN's early period, Poland's activity in the development and socioeconomic spheres was concentrated on the challenges of post-war reconstruction. As a country that suffered huge human and material losses during World War II, Poland was

interested in help with solving its most pressing problems. One expression of that was the Polish proposal – tabled by Prof. Oskar Lange – that an Economic Commission for Europe be established to facilitate reconstruction in a destroyed continent. The Commission began its work in 1947. As the Cold War intensified, Poland was forced to turn down assistance offered it under the Marshall Plan. Along with other Eastern-Bloc countries, it withdrew from five specialised agencies of the UN in 1950, and suspended cooperation with UNICEF.

In the sphere of economic cooperation, Poland gave also priority to measures that liberalised world trade and assured poorer countries access to funds, technology and know-how. The UN programmes of technical assistance in the years 1971–87 involved the participation of 360 Polish engineers, doctors and scientists – far more than the number of specialists contributed by other Central and Eastern European countries, or even the Soviet Union. An Association of Polish UN System Experts was founded in 1993.

The process of systemic transformation initiated in the early Nineties was linked in its early phase with the emergence of new challenges and difficulties in the daily life of Polish society. Innovative economic and political reforms were introduced. Today, Poland enjoys stable development, and the experience of systemic transformations has given it a capacity to adapt to the challenges of globalisation. The success of Poland's transformations would have been hard to imagine without the support of the international community, both bilateral and at international fora.

That is why, Poland's all-round advancement, crowned with the acces-

przerwania konfliktu. Znaczącym sygnałem była jego rezygnacja z tej funkcji. Stanowiła ona protest wobec bierności wspólnoty międzynarodowej wobec tragedii konfliktu.

Polska współpraca na rzecz rozwoju

Jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata jest powiększanie się luki rozwojowej pomiędzy krajami biedniejszymi a bogatymi. Destabilizuje to stosunki międzynarodowe i pogłębia podziały wśród wspólnoty międzynarodowej, w sytuacji gdy obecne wyzwania wymagają od niej coraz większej jedności. Organizacja Narodów Zjednoczonych, posiadająca wielkie zasługi w procesie dekolonizacji, zawsze odgrywała szczególną rolę w zakresie kierowania i koordynowania pomocy biednym. Niezwykle istotne jest jednak w tym kontekście sprawniejsze funkcjonowanie i efektywność międzynarodowych organizacji gospodarczo-finance-sowych – Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Banku Światowego i Światowej Organizacji Handlu.

Polska przywiązuje dużą wagę do wspomagania krajów mniej rozwiniętych poprzez skuteczny i przejrzysty system międzynarodowej pomocy rozwojowej. Polska współpraca na rzecz rozwoju, pozostając integralną częścią polityki zagranicznej, ma na celu nie tylko wspierać postęp cywilizacyjny wspomaganym państw, ale również służyć jako katalizator zmian systemowych, tworząc fundamenty trwałego rozwoju opartego na demokracji, przestrzegania praw człowieka i rządach prawa.

Stanowisko Polski jest silnie uwarunkowane faktem, iż była ona sama krajem otrzymującym pomoc z zewnątrz. W pierwszym okresie funkcjonowania ONZ działalność w sferze rozwojowej

i społeczno-gospodarczej skoncentrowała się na wyzwaniach związanych z odbudową po zniszczeniach II wojny światowej. Polska, jako kraj, który poniósł w wyniku działań wojennych olbrzymie straty ludzkie i materialne, była zainteresowana pomocą w rozwiązaniu swoich najbardziej palących problemów. Wyrazem tego była polska propozycja powołania Europejskiej Komisji Gospodarczej, służącej ułatwieniu odbudowy zniszczonego kontynentu, wysunięta przez prof. Oskara Lange. Komisja rozpoczęła prace w 1947 roku. W związku z nasileniem się przejawów zimnej wojny Polska została zmuszona wyrzec się pomocy oferowanej w ramach Planu Marshalla, natomiast w 1950 roku wystąpiła, wraz z innymi

Pomoc UNICEF dla Afryki
UNICEF aid for Africa

sions to the North Atlantic Alliance and EU, brought with it obligations towards other countries whose development is threatened and necessitates external assistance.

Thus, Polish policy at present reflects this shift from the status of recipient of assistance to that of donor. The European Union is now the main international outlet through which that development policy is put into effect. As the largest of the Union's new Member States, Poland especially expected to make a substantial contribution to the fight against world poverty. Within the framework of the so-called Barcelona Commitments of March 2002, EU Member States pledged to designate a minimum of 0.33% of their GDP for international development assistance.

Poland, as a less affluent country, will take some time yet to reach the development aid levels of some other Member States. In 2002, Poland donated 0.01% of its GDP, with just under 0.02% a year later. However, in 2004, partly due to the Polish contribution to the EU budget, the country's input into international development assistance exceeded 0.05% of its GDP. Polish commitment in 2010 will already reach level 0.17% of its GDP.

At the 2002 Monterrey Summit (International Conference on Financing for Development), Poland undertook to gradually raise its contribution to the attainment of the development goals. That commitment was concordant with the Millennium Declaration signed previously by UN Member States, as well as the Political Declaration and Plan of Action adopted at the 2002 Johannesburg World Summit on Sustainable Development.

On October 21st 2003, Poland's Council of Ministers adopted the Strategy of Poland's Development Cooperation, designed to introduce an effective aid system and facilitate the implementation of a modern, transparent development policy. The Strategy sets out the main tasks of Poland's development cooperation: support for durable economic growth, observance of human rights, democracy, the rule of law and principles of good governance; promotion of global security and stability; transfer of experience concerning the Polish systemic transformation and development of human resources; support for the development of public administration and local structures; protection of the natural environment and prevention of environmental problems; granting of emergency humanitarian and food aid.

The Strategy also defines the principles guiding Poland in its development cooperation. It refers to the responsibility each country has for its own development; to the involvement of civil society and business – alongside the Polish government – in assistance undertakings; to a multifaceted approach to development issues; diversification of forms of assistance and transparency of aid procedures. The Strategy assigns a major role to the promotion of development-related issues in society, and proposes specific measures in this regard. To increase the effectiveness of such actions, an ongoing dialogue is being conducted with the NGOs involved in assisting developing countries and those in transformation, *inter alia* via the Council on NGOs attached to the Minister of Foreign Affairs.

Poland helps other countries by providing financial, humanitarian and

krajami bloku wschodniego, z pięciu agencji wyspecjalizowanych ONZ oraz zawarła współpracę z UNICEF.

Priorytetem dla polskiej współpracy gospodarczej na forum ONZ były także zabiegi o liberalizację handlu światowego oraz zapewnienie dostępności funduszy, technologii i wiedzy technicznej dla krajów uboższych. W programach pomocy technicznej w latach 1971-1987 uczestniczyło 360 polskich inżynierów, lekarzy i pracowników nauki, co znacznie przewyższało liczbę ekspertów z innych krajów Europy Środkowej i Wschodniej, a nawet ze Związku Radzieckiego. W 1993 roku powstało Stowarzyszenie Polskich Ekspertów Systemu Narodów Zjednoczonych.

Zainicjowany na początku lat 90. XX wieku proces transformacji ustrojowej łączył się w początkowej fazie z nowymi wyzwaniami i trudnościami w codziennym życiu polskiego społeczeństwa. Ówczesne reformy systemu politycznego i gospodarczego miały nowatorski charakter. Obecnie stabilność rozwoju gospodarczego i ogólnie pozytywna ocena działań z tego okresu uzasadnia podkreślanie przez Polskę jej potencjału w zakresie przekształcenia gospodarki i dostosowania jej do wyzwań globalizacji. Trudno jednak wyobrazić sobie sukces polskiej transformacji bez poparcia udzielonego jej przez społeczność międzynarodową – w stosunkach dwustronnych i na forach międzynarodowych.

Dlatego z awansem gospodarczym, politycznym i cywilizacyjnym, którego ukoronowaniem było przystąpienie Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej, wiąże się określone zobowiązania wobec tych państw, których rozwój jest zagrożony i wymaga pomocy zewnętrznej.

Obecnie polityka polska odzwierciedla stan przechodzenia z pozycji odbiorcy pomocy na pozycję dawcy wsparcia rozwojowego. Główną płaszczyzną międzynarodową, na jakiej Polska realizuje swą politykę rozwojową, jest Unia Europejska. Od Polski, największego kraju spośród nowych państw członkowskich, oczekuje się znacznego zaangażowania w walkę ze światowym ubóstwem. W ramach tzw. zobowiązań barcelońskich z marca 2002 roku kraje Unii Europejskiej zobowiązały się do osiągnięcia poziomu minimum 0,33% Produktu Krajowego Brutto (PKB), które państwa członkowskie przeznaczać będą na cele międzynarodowej pomocy rozwojowej.

Ze względu na mniejszą zamożność Polska jeszcze przez pewien czas nie będzie w stanie przeznaczać na pomoc rozwojową takich środków, jak inne państwa Unii Europejskiej. W roku 2002 wskaźnik pomocy rozwojowej wynosił dla Polski 0,01% PKB, rok później niecałe 0,02% PKB, natomiast w 2004 roku, po części dzięki polskiej skłádce do budżetu Unii Europejskiej, wielkość polskiego wkładu w międzynarodową pomoc rozwojową przekroczyła 0,05% PKB. Zobowiązanie na rok 2010 wynosi już 0,17% PKB.

Na szczycie w Monterrey w 2002 roku, dotyczącym instrumentów finansowania rozwoju, Polska zobowiązała się do stopniowego i stałego zwiększania swojego zaangażowania w realizację celów rozwojowych. Zobowiązania takie wynikały również z podpisanych wcześniej przez państwa członkowskie ONZ Deklaracji Milenijnej oraz Deklaracji Politycznej i Planu Działania, przyjętych na Światowym Szczycie Zrównoważonego Rozwoju w Johannesburgu we wrześniu 2002 roku.

food aid, technical know-how, and by sending volunteers. Assistance is granted both directly, through the UN and EU systems, and by way of cooperation with the international financial institutions.

The Strategy envisages increasing the level of Polish development assistance to 0,1% ODA / GDP by 2006. Its adoption has also allowed the elaboration of the first comprehensive programme of development assistance – known as *2004 Framework Plan of Development Assistance of the Ministry of Foreign Affairs*.

Reform of the UN – a collective challenge for the international community

The end of the bipolar system created prospects for the adjustment of the United Nations to the international environment of the late 20th century. New attitudes developed towards human rights, economic problems and social issues. The concept of security underwent considerable evolution. At

the same time, Polish foreign policy regained full freedom of action. Poland embraced the idea of reforming the Organisation, and actively joined that process by presenting its own conceptions, and playing a part in the debate on the scope and goals of the changes. Poland believes that all proposals for reform should enhance the democratisation of international relations. Greater effectiveness of the protection of human rights is also emphasized. In his letter to UN Secretary-General Koffi Annan dated July 25th 2003, Polish Foreign Minister Włodzimierz Cimoszewicz wrote that today's UN "should retain a central role as a mechanism for resolving global problems and a guarantor of international legitimacy. Yet, in order to represent the core of a workable global security system, the institutional structures and mandate of the UN must be adjusted to this new international environment to tackle effectively the present challenges."

In the Nineties, Poland contributed to the debate on UN reform by submitting proposals on the implementation of Article 43 of the UN Charter – which envisaged armed forces being put at the permanent disposal of the Security Council. Poland co-authored also a resolution on the protection of personnel taking part in military operations. The 49th Session of the UN General Assembly gave a favourable reception

Janina Ochojska- szefowa PAH – NGO zaangażowanego w polskie działania na rzecz pomocy rozwojowej
Janina Ochojska- the chairwoman of Polish Humanitarian Action – NGO involved in official development aid

W celu wdrożenia skutecznego systemu pomocowego oraz prowadzenia nowoczesnej i czytelnej polityki rozwojowej 21 października 2003 roku Rada Ministrów przyjęła dokument pt.: *Strategia polskiej współpracy na rzecz rozwoju*. Jako główne zadania polskiej współpracy rozwojowej tekst Strategii prezentuje: wspieranie trwałego wzrostu gospodarczego, przestrzegania praw człowieka, demokracji, rządów prawa i zasad dobrego rządzenia, promowanie globalnego bezpieczeństwa i stabilności, przekazywanie doświadczeń z okresu polskiej transformacji ustrojowej, rozwoju potencjału ludzkiego, wspieranie rozwoju administracji publicznej i struktur lokalnych, ochrona środowiska naturalnego i zapobieganie problemom ekologicznym oraz udzielanie nadzwyczajnej pomocy humanitarnej i żywnościowej.

Dokument przedstawia także zasady, jakimi Polska kieruje się we współpracy rozwojowej. Mówi on o odpowiedzialności każdego kraju za własny rozwój, zaangażowaniu instytucji społeczeństwa obywatelskiego i przedsiębiorstw do współpracy z polskim rządem w realizacji działalności pomocowej, wszechstronnym podejściu do problematyki rozwojowej, zróżnicowaniu form pomocy oraz przejrzystości procedur związanych z realizacją programów i projektów pomocowych. Strategia przypisuje ważną rolę działaniom na rzecz promocji problematyki rozwojowej w społeczeństwie i proponuje konkretne kroki w tym zakresie. W celu zwiększenia efektywności wspomnianych działań prowadzony jest stały dialog z organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w pomoc na rzecz krajów rozwijających się i w proces transformacji, także poprzez Radę ds. Organizacji Pozarządowych przy Ministrze Spraw Zagranicznych.

Polska przekazuje pomoc finansową, humanitarną i żywnościową, a także w postaci wiedzy technicznej i projektowej. Pomoc przekazywana jest zarówno bezpośrednio, jak i poprzez system ONZ, Unię Europejską i we współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

Strategia zakłada zwiększanie wysokości udzielanej przez Polskę pomocy rozwojowej do poziomu 0,1% PKB do roku 2006. Jej przyjęcie pozwoliło też na stworzenie pierwszego kompleksowego programu współpracy rozwojowej – *Ramowego planu działań pomocowych MSZ na rok 2004*.

Reforma ONZ – wspólne wyzwanie wspólnoty międzynarodowej.

Wraz z upadkiem systemu dwubiegowego pojawiła się perspektywa dostosowania Organizacji Narodów Zjednoczonych do środowiska międzynarodowego końca XX. wieku. Zmieniło się postrzeganie praw człowieka, spraw gospodarczych i społecznych. Doszło do znacznej ewolucji koncepcji bezpieczeństwa. Jednocześnie, po zakończeniu zimnej wojny, polska polityka zagraniczna odzyskała pełną swobodę działania. Stąd też pozytywne ustosunkowanie się do idei reformy Organizacji, aktywne włączenie się w jej proces poprzez przedstawienie własnych koncepcji i udział w dyskusji dotyczącej zakresu i celów zmian w ONZ. Polskie stanowisko zakłada, iż wszelkie propozycje reformy służyć powinny demokratyzacji stosunków międzynarodowych. Akcentuje także zwiększenie skuteczności ochrony praw człowieka. W liście z 25 lipca 2003 roku do Sekretarza Generalnego ONZ, Kofiego Annana, minister spraw zagranicznych RP, Włodzimierz Cimoszewicz napisał, iż

to a Polish proposal for deletion from the UN Charter of outdated passages concerning “enemy states”, i.e. Germany and Japan – countries that today fully support and promote the principles and goals of the UN. Ultimately, however, it was decided not to open discussion on the revision of the Charter.

Another Polish proposal was unveiled at the 57th Session of the General Assembly on September 15th 2002. Polish Foreign Minister Włodzimierz Cimoszewicz put forward the idea that a New Political Act of the United Nations be drawn up to meet the needs of the 21st century. The document would not have binding status, and nor would it represent an amendment of the Charter. It would, however, represent a political commitment on the part of the Member States to identify threats and suggest measures for countering them. The document would propose ways of strengthening the UN as a community of values, ensuring fulfil-

ment of the commitments made by Member States, and adapting the UN to new challenges in the field of security, especially in the face of the phenomena of weak and failed states, international terrorism and the proliferation of WMDs. As a means of achieving this goal, the Polish proposal advocated convening a panel of “wise men”, who would draft the relevant proposals and motions.

The strategic objective of the initiative was to affirm the role of the United Nations as the bedrock of the global international security system. The new political document could represent a political interpretation of the Charter, reflecting a need to adjust the organisation to the requirements of today. At the same time, the Polish initiative does not rival the ongoing reform process – but supplements it.

Poland’s announcement of its proposal for the New Political Act stimulated the debate on UN reform. At the same time, the Secretary-General’s decision to set up a High-Level Panel was compatible with the Polish initiative. The Panel’s Report and the Secretary-General’s proposals for the September 2005 UN Summit contained numerous ideas concordant with the Polish postulates. The project of the New Political Act was delivered by Adam Daniel Rotfeld, Minister of Foreign Affairs to UN Secretary General, 8th February 2005.

Minister Spraw Zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz na 57 sesji ZO ONZ
Minister of Foreign Affairs Włodzimierz Cimoszewicz at the 57th session of UN General Assembly

ONZ dziś „powinna nadal posiadać swą wiodącą rolę jako mechanizm rozwiązywania problemów globalnych i gwarant legitymizacji międzynarodowej. Jednakże, aby stanowić funkcjonujący system bezpieczeństwa światowego i móc stawić czoło współczesnym wyzwaniom, struktury instytucjonalne i mandat ONZ muszą zostać dostosowane do nowego środowiska międzynarodowego”.

W latach 90. udział Polski w dyskusji nad reformą ONZ wyraził się w przedłożeniu propozycji dotyczących wykonania zapisów art. 43 Karty Narodów Zjednoczonych poprzez oddanie do stałej dyspozycji Rady Bezpieczeństwa sił zbrojnych. Polska jest również współautorem rezolucji *O ochronie personelu operacji wojskowych*. Z pozytywnym przyjęciem na 49. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ spotkała się propozycja Polski wnioskująca usunięcie z Karty Narodów Zjednoczonych nieaktualnych już klauzul dotyczących tzw. państw nieprzyjacielskich, czyli Niemiec i Japonii, które obecnie w pełni popierają i promują zasady i cele ONZ. Ostatecznie jednak przeważała wówczas opinia, iż nie należy otwierać dyskusji o rewizji Karty.

Kolejną propozycję Polska przedstawiła na 57. Sesji Zgromadzenia Ogólnego 15 września 2002 roku. Minister spraw zagranicznych RP, Włodzimierz Cimoszewicz, zgłosił propozycję opracowania Nowego Aktu Politycznego Narodów Zjednoczonych na XXI wiek. Dokument ten nie posiadałby wiążącej mocy prawnej, ani nie stanowił poprawki do Karty NZ. Identyfikowałby on aktualne zagrożenia dla pokoju i bezpieczeństwa oraz środki ich zwalczania i stanowiłby przede wszystkim polityczne zobowiązanie państw członkowskich do podjęcia działań w tym celu. Dokument miałby przed-

stawić rozwiązania w kwestii: sposobów wzmocnienia ONZ jako wspólnoty wartości, zapewnienia przestrzegania zaciąganych przez państwa członkowskie zobowiązań, oraz dostosowania ONZ do nowych wyzwań w dziedzinie bezpieczeństwa, zwłaszcza wobec zjawiska słabych i upadłych państw, międzynarodowego terroryzmu i proliferacji broni masowego rażenia. Jako możliwą drogę do tego celu polska propozycja sugerowała powołanie „grupy mędrców”, która przedstawiłaby odpowiednie propozycje i wnioski.

Strategicznym celem inicjatywy było potwierdzenie roli ONZ jako opoki globalnego systemu międzynarodowego w dziedzinie bezpieczeństwa. Nowy dokument o charakterze politycznym mógłby stanowić polityczną interpretację Karty, wynikającą z potrzeb dostosowania organizacji do wymogów współczesności. Jednocześnie polska inicjatywa nie stanowi działania konkurencyjnego wobec toczącego się obecnie procesu reform, mając w stosunku do nich charakter komplementarny.

Od momentu ogłoszenia przez Polskę jej propozycji Nowego Aktu Politycznego debata nad reformą ONZ uległa intensyfikacji. Jednocześnie decyzja Sekretarza Generalnego o utworzeniu Panelu Wysokiego Szczebla była w pełni zbieżna z rozwiązaniami przedstawionymi w polskiej inicjatywie. Raport Panelu i przedstawione propozycje Sekretarza Generalnego na Szczyt ONZ we wrześniu 2005 r. zawierały szereg treści odpowiadających polskiemu postulatowi. Projekt Nowego Aktu Politycznego został przekazany 8 lutego 2005 r. przez ministra spraw zagranicznych Adama Daniela Rotfelda Sekretarzowi Generalnemu ONZ.

In the past, major threats to international security originated from aggressive policies of the most powerful states, which fought wars to gain land and influence. In the contemporary world, the overwhelming majority of conflicts are intra-state wars – not between states but within them. There have appeared new, non-state actors whose activity is slipping out of control. The threat of unprovoked invasion has ceased to be the main challenge to security, its place taken by economic, social and political tensions. The international community thus faces the problem of how to respond in situations when members of the United Nations Organisation are unwilling or unable to meet their own

commitments made under the UN Charter, the Universal Declaration of Human Rights, as well as many other treaties and agreements.

The evolving international system has to adjust its mechanisms, principles and instruments to the new conditions, challenges and demands. In the Millennium Report, UN Secretary-General Kofi Annan stated that “the international community must also have appropriate rules and tools in place to deal effectively with threats to peace and security. The Charter and the array of international conventions negotiated over the last several decades constitute a solid framework for international cooperation. To ensure that the international security architecture continues to play this role effectively, it

must be able to adapt to the needs of our time”.

The strengthening of the role of the UN is not only – and not primarily – a problem of capacity or institutional weakness. In other words, the solution should not be mainly sought in creating new structures, institutions and offices, in devoting more resources, or deploying new field missions. The fundamental

Adam Daniel Rotfeld, Minister Spraw Zagranicznych RP
Adam Daniel Rotfeld, Minister of Foreign Affairs of the
Republic of Poland

W przeszłości źródłem poważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa międzynarodowego była agresywna polityka największych mocarstw świata, które angażowały się w wojny o terytoria i władzę. W dzisiejszym świecie zdecydowana większość konfliktów – to wojny wewnątrz państw, a nie – między państwami. Pojawili się nowi niepaństwowi aktorzy, których działalność wymyka się spod kontroli. Bezpieczeństwo jest zagrożone nie nagłą napadnięciem zbrojną, ale konfliktami natury ekonomicznej, społecznej i politycznej. Przed społecznością międzynarodową stoi więc nowy problem: jak należy reagować na sytuacje, w których państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych nie chcą lub nie potrafią przestrzegać własnych zobowiązań podjętych zgodnie z Kartą NZ, Powszechną Deklaracją Praw Człowieka i wieloma innymi traktatami i umowami.

Zmieniający się system międzynarodowy musi dostosować swoje mechanizmy, zasady i instrumenty do nowych warunków, wyzwań i potrzeb. W Raporcie Milenijnym, Sekretarz Generalny Kofi Annan stwierdził, że społeczność międzynarodowa musi również zostać wyposażona w odpowiednie mechanizmy i narzędzia, tak by móc skutecznie radzić sobie z zagrożeniami dla pokoju i bezpieczeństwa. Karta NZ – wraz z konwencjami międzynarodowymi wynegocjowanymi w ciągu kilku ostatnich dziesięcioleci – stworzyła ramy i fundament dla współpracy międzynarodowej. Zapewnienie skuteczności struktur międzynarodowego bezpieczeństwa wymaga dziś jednak dostosowania Karty NZ do potrzeb współczesności.

Wzmocnienie roli NZ to jednak – nie tylko i nie przede wszystkim – problem możliwości czy słabości instytucjonalnej. Rozwiązania nie powinno się szukać głównie w dodawaniu nowych struktur, instytucji czy stanowisk, przeznaczaniu większej ilości funduszy czy rozmieszczaniu nowych misji w terenie. Zasadniczym problemem jest zdefiniowanie lub redefinicja norm i zasad, leżących u podstaw wspólnego działania w nowym środowisku międzynarodowym. Zasady te muszą być dostosowane do nowych zagrożeń, wyzwań i oczekiwań.

Wśród zasad, które wymagają redefinicji należałoby przede wszystkim wymienić: zasadę suwerenności, której rozumienie trzeba rozszerzyć o zasadę odpowiedzialności; zasadę nieinterwencji, która nabiera nowego znaczenia wobec potrzeby przeprowadzania interwencji humanitarnych; zasadę solidarności międzynarodowej; zasadę demokracji; czy też zasadę subsydiarności, która po-

problem consists in defining or redefining the principles underlying collective action in the new international environment – principles that have to be tailored to the new threats, challenges and expectations.

The principles in need of redefining prominently include the principle of sovereignty, which should also embrace the concept of responsibility; the principle of non-intervention, taking on a whole new meaning in the face of humanitarian intervention exigencies; the principle of international solidarity; the principle of democracy; and the principle of subsidiarity, which must take into account the growing role of regional organisations and their collaboration with the UN.

The Polish initiative of a political declaration in the form of the New Political Act for the United Nations in the 21st century was not intended as a revision of the UN Charter. It was meant to upgrade the Organization's potential for action and its efficiency. The UN Charter, which has the character of a constitution, should be regarded as a Bible of contemporary international law and global political order. However, in the Bible the ten commandments of the Old Testament coexist with the New Testament – a code of new rules of conduct written down 2000 years ago by the Evangelists. One should also reflect on the European political experience of supplementing the 1975 Helsinki Final Act with the 1990 Paris Charter for a New Europe – which is an example of how it is possible to adjust old security structures to new threats and requirements. The concept of the New Political Act for the United Nations has been conceived as a first step on the way to shaping a new code of state conduct, suited to the new challenges and threats. The New Political Act has the purpose of stimulating the emergence of a more effective system of international security within the framework of the United Nations.

Minister of Foreign Affairs
Adam Daniel Rotfeld

winna uwzględnić wzrastającą rolę organizacji regionalnych i podział zadań między nimi a ONZ.

Intencją polskiej inicjatywy opracowania politycznej deklaracji w formie Nowego Aktu Politycznego dla Narodów Zjednoczonych na XXI wiek nie był postulat rewizji Karty NZ, lecz rozszerzenie możliwości działania i skuteczności Organizacji. Karta, która ma charakter konstytucyjny, powinna pozostać swoistą Biblią współczesnego prawa międzynarodowego i światowego ładu politycznego. Jednak nawet w Biblii, dziesięć przykazań Starego Testamentu współistnieje z Nowym Testamentem – kodeksem nowych reguł zachowania, spisany 2000 lat temu przez Ewangelistów. Również polityczne doświadczenie Europy, a mianowicie uzupełnienie Aktu Końcowego z Helsinek (1975) – Paryską Kartą Nowej Europy (1990) może stanowić przykład, czy też wzór, w jaki sposób można dostosować stare struktury bezpieczeństwa do nowych zagrożeń i potrzeb. Koncepcja Nowego Aktu Politycznego dla Narodów Zjednoczonych pomyślana jest jako pierwszy krok na długiej drodze ku ukształtowaniu nowego kodeksu zachowania państw – adekwatnego do nowych wyzwań i zagrożeń. Celem Nowego Aktu Politycznego jest sprzyjanie kształtowaniu skutecznego systemu bezpieczeństwa międzynarodowego w ramach Narodów Zjednoczonych.

Minister Spraw Zagranicznych
Adam Daniel Rotfeld

Poland

4 February, 2005

**Draft elements for a New Political Act
for the United Nations**

PREAMBLE

The United Nations Member States assembled in New York,

/.../

– Reaffirming their commitment to the purposes and principles of the Charter of the United Nations,

/.../

Have agreed as follows:

/.../

I

VALUES AND PRINCIPLES

/.../

3. They recognize that human security including dignity, justice, welfare and safety of human beings is a central principle of international peace and order.
/.../
6. Member States recognize that just systems of law and good (democratic) governance are necessary components of peace and security.
7. They confirm the universality of democratic values and the interdependence between peace, development, human rights and democracy.
8. They recognize that democracy as a universally accepted form of government is a crucial organizing security principle.
/.../
12. They emphasize that the concept of responsible sovereignty includes not only State's privileges, but also its obligations to protect human rights, rule of law, democracy and welfare of its own people as well as obligations toward other States.
/.../
13. Member States recognize that solidarity requires cooperative attitudes for States in need, including those plagued by terrorism, natural and man-made disasters and calamities and weak state structures.

Polska

4 lutego 2005

**Elementy projektu Nowego Aktu Politycznego
dla Narodów Zjednoczonych**

/.../

PREAMBUŁA

Państwa Członkowskie Narodów Zjednoczonych zebrane w Nowym Jorku

/.../

– Potwierdzając swe zobowiązania wobec celów i zasad Karty Narodów Zjednoczonych,

/.../

I

WARTOŚCI I ZASADY

3. Uznają, że bezpieczeństwo ludzkie, w tym godność, sprawiedliwość, byt i bezpieczeństwo jednostki stanowią naczelną zasadę międzynarodowego pokoju i porządku.
/.../
6. Państwa Członkowskie uznają, że sprawiedliwe systemy prawa i dobrego (demokratycznego) sprawowania rządów są niezbędnymi składnikami pokoju i bezpieczeństwa.
7. Potwierdzają uniwersalny charakter wartości demokratycznych i współzależność pokoju, rozwoju, praw człowieka i demokracji.
8. Uznają, że demokracja jako powszechnie akceptowana forma rządu stanowi kluczową zasadę bezpieczeństwa.
/.../
12. Podkreślają, że koncepcja odpowiedzialnej suwerenności obejmuje nie tylko przywileje Państwa, lecz również zobowiązania do ochrony praw człowieka, praworządności, demokracji i bytu własnych obywateli, jak również zobowiązania wobec innych Państw.
/.../
13. Państwa Członkowskie uznają, że solidarność wymaga wspierania państw, które znalazły się w potrzebie, w tym nękanych przez terroryzm, katastrofy i nieszczęścia, wywołane przez przyrodę i człowieka, oraz państw, których problemem są słabe struktury państwowe.

/.../

II

PROVISIONS GIVING EFFECT TO CERTAIN NORMS RELATING TO THE BEHAVIOR OF STATES IN INTERNATIONAL RELATIONS

/.../

States Responsibility and Accountability

16. Member States recognize that when a State is evidently unable or persistently unwilling to meet its responsibilities towards its own people and international community, Member States acting in accordance with the Charter of the United Nations and the Universal Declaration of Human Rights, are obliged to take action.

/.../

Subsidiarity

/.../

18. Member States reiterate the importance of regional organizations in matters relating to the maintenance of peace and security and in particular in the prevention, resolution, management of conflicts, including by addressing their root causes, as well as peace-building and peace-keeping.
19. In accordance with the principle of subsidiarity and burden-sharing, Member States are resolved to establish a more effective division of responsibilities between the United Nations and regional organisations, pursuant to the relevant provisions of the Charter of the United Nations.

/.../

Challenge of Prevention

/.../

24. They rededicate themselves to create an environment conducive to sustainable development and to the elimination of poverty; meeting these objectives is an indispensable foundation of a collective security system.

/.../

Responding to massive violations of human rights

/.../

41. Member States recognize that their collective international responsibility to protect may involve the use of force as a last resort authorized by the Security Council in the event of genocide and other large-scale killing, ethnic cleansing, systematic racial discrimination or serious violations of international human rights which sovereign Governments have proved evidently unable or persistently unwilling to prevent.

/.../

/.../

II

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE POSTAWY PAŃSTW W STOSUNKACH MIĘDZYNARODOWYCH

/.../

Odpowiedzialność państw

16. Państwa Członkowskie uznają, że kiedy Państwo w sposób oczywisty nie może lub uporczywie nie chce wypełniać swych obowiązków wobec własnego społeczeństwa i społeczności międzynarodowej, Państwa Członkowskie, postępując zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, są zobowiązane do podjęcia działania.

/.../

Subsydiarność

/.../

18. Państwa Członkowskie podkreślają znaczenie organizacji regionalnych w działaniach na rzecz zachowania pokoju i bezpieczeństwa, a zwłaszcza zapobiegania konfliktom, ich rozwiązywania i zarządzania nimi, a także eliminowania przyczyn, które legły u ich podstaw, jak też budowania i utrzymania pokoju.
19. Zgodnie z zasadą subsydiarności i dążeniem do równomiernego rozłożenia zadań, Państwa Członkowskie są zdecydowane stworzyć bardziej skuteczny podział obowiązków między Narodami Zjednoczonymi i organizacjami regionalnymi, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych.

/.../

Wyzwanie, jakie stawia prewencja

24. Ponawiają swą gotowość stworzenia warunków sprzyjających trwałemu rozwojowi i likwidacji ubóstwa; osiągnięcie tych celów to niezbędna podstawa systemu zbiorowego bezpieczeństwa.

/.../

Reakcja na masowe pogwałcenia praw człowieka

/.../

41. Państwa Członkowskie uznają, że ich zbiorowy, międzynarodowy obowiązek ochrony może jako ostateczne rozwiązanie obejmować użycie siły na podstawie mandatu Rady Bezpieczeństwa w wypadku ludobójstwa, masowych mordów, czystek etnicznych, systematycznej dyskryminacji rasowej lub poważnych pogwałceń praw człowieka, którym suwerenne rządy nie były w stanie – lub uporczywie nie chciały – zapobiec.

/.../

Autorzy:

Tomasz Sadziński, Tomasz Chłoń, Sylwia Domisiewicz

Autors:

Tomasz Sadziński, Tomasz Chłoń, Sylwia Domisiewicz

Źródła zdjęć:

PAP, MON, MSZ, Kancelaria Prezydenta RP,
Departament Informacji Publicznej ONZ, UNIC

Photo's sources:

Polish Press Agency, Ministry of National Defence, MFA,
Chancellery of the President of the Republic of Poland,
UN Department for Public Information, UNIC

Na okładce wykorzystano fragment plakatu autorstwa Cezarego Zamojskiego wyróżnionego w konkursie na plakat z okazji 60 lat ONZ

The cover page shows a fragment of a poster by Cezary Zamojski, singled out at a poster competition to celebrate the 60th anniversary of the UN

Projekt graficzny, przygotowanie do druku i druk:

Dom Wydawniczy ELIPSA
www.elipsa.pl

Typesetting and Printed by:

Dom Wydawniczy ELIPSA
www.elipsa.pl